

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADSKO VIJEĆE

*PROGRAM
PODIZANJA SPOMENIKA I UMJETNIČKIH SKULPTURA OD ZNAČAJA ZA
GRAD SARAJEVO KOJIMA JE GRAD SARAJEVO INVESTITOR
ZA 2022. GODINU*

Sarajevo, decembar 2021. godine

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 216 659
Fax: +387 33 205 874
Email: gsgv@sarajevo.ba
Web: gradskovijece.sarajevo.ba

Na osnovu člana 26. stav 1. tačka 2. Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 34/08) i člana 26. stav 4. Odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 49/19, 28/20 – ispravka), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na 10. sjednici održanoj dana 29.12.2021. godine, donijelo je

***PROGRAM
PODIZANJA SPOMENIKA I UMJETNIČKIH SKULPTURA OD ZNAČAJA ZA
GRAD SARAJEVO KOJIMA JE GRAD SARAJEVO INVESTITOR
ZA 2022. GODINU***

Programom rada Gradskog vijeća Grada Sarajeva za 2021. godinu planirano je razmatranje Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor za 2022. godinu, i to u redovnom postupku, tako da se nacrt akta razmatra u mjesecu oktobru.

Odlukom o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo propisano je da se sredstva za podizanje spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor, planiraju na osnovu godišnjeg Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor, a kojeg donosi Gradsko vijeće na prijedlog gradonačelnice.

Program se zasniva na inicijativama koje su dobile podršku Gradskog vijeća i za koje je Komisija za spomenike utvrdila da su inicijative za podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo te uputila gradonačelnici na obradu sa ciljem da Grad Sarajevo bude investitor podizanja spomenika.

Program koji se razmatra predlaže nastavak aktivnosti na realizaciji prethodno započetih projekata, kao i početak novih.

Podizanje pojedinačnog spomenika je zahtjevna procedura zbog osjetljivosti same tematike, kao i zbog kompleksnosti neophodnih zakonskih procedura, te je razumno da podizanje jednog spomenika može biti višegodišnji projekat. Ovim programom se opisuju aktivnosti koje je potrebno provesti za svaki pojedinačan spomenik, a koje je moguće planirati. Zadržava se pravo mogućih izmjena planiranih aktivnosti ukoliko to okolnosti budu tražile, kao i pokretanje aktivnosti po novim inicijativama.

Programske aktivnosti u 2022. godini na podizanju spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo, kojima je Grad Sarajevo investitor, su kako slijedi:

1. Spomenik civilnim žrtvama grada – Kantona Sarajevo

Spomenik civilnim žrtvama grada – Kantona Sarajevo je inicijativa Unije civilnih žrtava rata Kantona Sarajevo koje je krovno udruženje civilnih žrtava rata, a koje u svom članstvu ima 3925 registrovanih članova, odnosno 2094 aktivnih članova, a važno je istaći da je Unija pravni sljednik Saveza civilnih žrtava rata grada Sarajeva koji egzistira od 1974. godine.

Opsada grada Sarajeva bila je najduža u modernoj historiji, trajala je 1479 dana, ranjeno je preko 50.000 naših sugrađana, 11.541 stanovnik grada Sarajeva je ubijen, od toga je 1601 dijete, a dnevno

je grad razaralo 329 granata. Zločin počinjen prema gradu Sarajevu i njegovim stanovnicima je bez presedana u historiji i toliko je velik da je svaki pokušaj njegovog negiranja i minimiziranja sramotan.

Kolateralna šteta agresije su civilne žrtve rata, osobe sa invaliditetom i porodice ubijenih civila koji su ni krivi ni dužni stradali u agresiji na nezavisnu državu Bosnu i Hercegovinu, izgubivši živote, dijelove tijela ili svoje najmilije.

Nakon 25 godina civilne žrtve rata grada – Kantona Sarajevo nisu dobile moralnu satisfakciju (nije izgrađeno jedinstveno spomen-obilježje) i iz tog razloga važno je da Gradsko vijeće Grada Sarajeva donese i prepozna značaj inicijative za izgradnju spomen obilježja civilnim žrtvama rata grada – Kantona Sarajevo.

Izgradnja spomenika treba da bude simbol sjećanja na sve ubijene i ranjene civile grada – Kantona Sarajevo u periodu agresije i opsade 1992.-1995.

Provedene i planirane aktivnosti

Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva razmatrala je dostavljenu inicijativu na sjednici održanoj 29.07.2020. godine te je jednoglasno usvojila zaključak kojim se konstatuje da je inicijativa za podizanje Spomenika civilnim žrtvama grada – Kantona Sarajevo inicijativa od značaja za Grad Sarajevo.

S tim u vezi, gradonačelnica je provela niz aktivnosti s ciljem iznalaženja adekvatne lokacije i pribavljanja idejnog rješenja.

Planira se pribavljanje idejnog rješenja za navedeni spomenik krajem 2021. godine ili početkom 2022. godine čime bi se stekli uslovi za donošenje odluke o podizanju konkretnog spomenika redovnom procedurom u martu 2022. godine.

Zbog kompleksnosti zakonskih procedura pri pribavljanju odobrenja za građenje, očekuje se da će se tokom 2022. godine aktivnosti voditi na pribavljanju saglasnosti i ispunjavanju zakonskih uslova za podizanje spomenika civilnim žrtvama grada – Kantona Sarajevo na odabranoj lokaciji.

Planirano je da će se tokom 2022. godine ostvariti pretpostavke za same građevinske radove te će Grad Sarajevo provesti neophodne aktivnosti i na samom podizanju spomenika.

Grad Sarajevo će planirati adekvatna novčana sredstva za ove aktivnosti na budžetskoj poziciji „Podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo“.

2. Spomenik Kralju Tvrtku I Kotromaniću

Podizanje spomenika ima za cilj obilježiti vladavinu, najprije bana, a zatim kralja Bosne – kralja Tvrtka I Kotromanića (1338.-1391). Historičari evidentiraju da je za vrijeme njegove vladavine država bila politički stabilna i da je tada ostvaren značajan kulturni i duhovni napredak te da su se razvijali gradovi, trgovina i rudarstvo. Neki historičari bilježe da se, odmah nakon Tvrtkovog krunisanja, pojavilo i prvo kovanje zlatnog novca na južnoslavenskim prostorima. Evidentira se ulazak zlatnog ljiljana (*lilium bosniacum*) u bosansku heraldiku za vrijeme njegove vladavine. Historijski izvori navode na zaključak da je za vrijeme Tvrtkove vladavine Bosna bila najsnažnija južnoslavenska zemlja tog doba, a sam Tvrtko najveći vladar u historiji srednjovjekovne Bosne.

Provedene i planirane aktivnosti

Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva je na petoj sjednici održanoj 20.09.2021. godine donijela zaključak kojim je odabrana buduća lokacija ovog spomenika u parku između zgrada Zemaljske vlade (k.č. 1608, K.O. Sarajevo IV), a koja je prethodno definisana Elaboratom o mogućim lokacijama za podizanje spomenika, kao i uz prethodnu saglasnost nadležne općine te je predložila gradonačelnici da provede izbor idejnog rješenja konkursnim putem.

Planira se pribavljanje idejnog rješenja za navedeni spomenik krajem 2021. godine ili početkom 2022. godine čime bi se stekli uslovi za donošenje Odluke o podizanju konkretnog spomenika redovnom procedurom u aprilu 2022. godine.

Zbog kompleksnosti zakonskih procedura pri pribavljanju odobrenja za građenje, očekuje se da će se tokom 2022. godine aktivnosti voditi na pribavljanju saglasnosti i ispunjavanju zakonskih uslova za podizanje spomenika Kralju Tvrtku I Kotromaniću na odabranoj lokaciji. Ukoliko bi se ranije ostvarile pretpostavke za same građevinske radove, Grad Sarajevo bi proveo neophodne aktivnosti i na samom podizanju spomenika.

Grad Sarajevo će planirati adekvatna novčana sredstva za ove aktivnosti na budžetskoj poziciji „Podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo“.

PREDSJEDAVALJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Jasmin Ademović, s.r.

Broj: 01-GV-02-1778/21
Sarajevo, 29.12.2021. godine